

Neliosaajana musikaalissa

Kreetta Sihvola

OPINNÄYTETYÖ

Huhtikuu 2024

Musiikin tutkinto- ohjelma, muusikko
Musiikkiteatteri

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Musiikin tutkinto- ohjelma
Musiikkiteatteri

SIHVOLA, KREETTA:
Neliosaajana musikaalissa

Opinnäytetyö 33 sivua, joista liitteitä 2 sivua
Huhtikuu 2024

Tässä opinnäytetyössä perehdyttiin neliosaajuuteen sekä teorian että käytännön tasolla.

Neliosaajuus tarkoittaa teatterialalla neljän eri taidon hallitsemista yhtäaikaisesti ja erinomaisesti. Termi ei ole vielä täysin vakiintunut, mutta yleistymässä teatterialan ammattilaisten keskuudessa. Opinnäytetyössä neliosaajuudella tarkoitetaan laulun, tanssin, näyttelemisen ja yhden tai useamman instrumentin soittotaitoa.

Teoriaosuudessa käsiteltiin neliosaajuuden käsitettä, sen historiaa teatterialalla ja muutamia esimerkkiproduktioita. Opinnäytetyössä esiteltiin sekä suomalaisia, että ulkomaisia produktioita, joissa esiintyi neliosaajuutta.

Neliosaajuutta käsiteltiin käytännön kautta produktiossa työskentelyn ja opetustyön kautta. Tähän perehdyttiin ohjaajan, musikaalikapellimestarin, teatteriopettajan ja esiintyjän näkökulmasta. Jokaisessa näkökulmassa käsiteltiin kaikkia neljää osa-aluetta (tanssi, laulu, näyttelemisen ja instrumentin soitto).

Opinnäytetyössä hyödynnettiin kahta sähköpostitse toteutettua asiantuntijahaastattelua, kirjallisuuslähteitä sekä kirjoittajan omakohtaista kokemusta neliosaajana.

Opinnäytetyön loppupäätelmä on, että tuottaaksemme tulevaisuudessa korkealaatuisia neliosaajuutta vaativia musikaaleja, tulee kaikkien niissä työskentelevien olla hyvin koulutautuneita ja ahkeria ammattilaisia.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Culture and Arts, Music
Music Theatre

SIHVOLA, KREETTA:
Quadruple Skilled Actor in a Musical
Bachelor's thesis 33 pages, appendices 2 pages
April 2024

The thesis deals with quadruple skilled performing. It examines working in in musicals with four different skillsets. This means dance, singing, acting, and playing another instrument. Thesis explores quadruple skilled performance as a concept and also the work process of a director, musical director, and actor. It also focuses on the history of the topic and the s state of the topic today and in the future.

The thesis includes two professional interviews performed via email, literature references, and the author's personal experiences as a performer with four skillsets. The main source material used was the book Actor-Musicianship .

The main findings indicate that being able to work in musicals professionals must be very versatile. The performers need to be good ensemble members and have high skills in the four different areas of performance. They also must be hard workers and keep up the technique in all the areas. The creatives, such as directors and musical directors, must also be able to work in all different areas. They also need to have good interpersonal skills and be pedagogically well-trained.

The conclusion is that to be able to produce high quality, multiskilled musical productions in the future, well-trained, hard-working professionals in all the fields are required.

Keywords: Qaudruple skilled, musical theatre, musical

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRACT	3
1 JOHDANTO	6
2 Neliosaajuuden määrittelyminen	7
3 Katsaus neliosaajuuteen	8
3.1 <i>Historia</i>	8
3.2 <i>Produktiot (historia)</i>	10
3.3 <i>Koulutus</i>	12
4 Neliosaajuus	14
4.1 <i>Produktiot Suomessa</i>	14
4.2 <i>Näyttelijänä</i>	18
4.3 <i>Ohjaajana</i>	20
4.4 <i>Musikaalikapellimestarina</i>	22
5 Minä neliosaajana	24
5.1 <i>Neliosaajuutta vaativassa esityksessä esiintyminen</i>	25
5.2 <i>Neliosaajuutta vaativan esityksen luominen</i>	26
5.3 <i>Lopputulokinnon suunnittelu</i>	28
6 POHDINTA	31
7 LÄHTEET	32

ERITYISSANASTO tai LYHENTEET JA TERMIT (valitse jompikumpi)

TAMK op	Tampereen ammattikorkeakoulu opintopiste
Kolmiosaja	Henkilö, joka hallitsee taidot kolmelta eri osa-alueelta ja harjoittaa niitä samanaikaisesti
Neliosaja	Henkilö, joka hallitsee taidot neljältä eri osa-alueelta ja harjoittaa niitä samanaikaisesti
Eepinen teatteri tai Brechtiläisyys	Yhteiskunnallisia teemoja käsittelevää teatteria, jolla on aikomus vaikuttaa.
Niche	Pieni toiminta- alue tai lokero, jollekin asialle.

1 JOHDANTO

Opintojen alusta lähtien aloin pohtia sitä millainen esiintyjä haluaisin olla, kun valmistun TAMKista. Päätin, että voisin kutsua itseäni neliosaajaksi valmistuessani täältä. Ajatus lopulta johdatti minut valitsemaan opinnäytetyöni aiheeksi neliosaajuuden.

Opinnäytetyöni käsittelee nelikärkiosaamista musikaaleissa. Tämä tarkoittaa neljän eri osa-alueen hallitsemista ja niiden hyödyntämistä joko yhtäaikaisesti tai yhden esityksen aikana. Termi ei ole vielä vakiintunut, mutta sillä yleensä tarkoitetaan esiintyjää, joka osa tanssia, laulaa, näytellä ja soittaa yhtä tai useaa instrumenttia erinomaisesti. Tässä opinnäytetyössä otan tarkasteluunkin juuri näyttelijäntyön, laulun, tanssin ja instrumentin soiton. Tarkastelen opinnäytetyössä, mitä asioita tulee ottaa huomioon tämän tyyppisissä esityksissä. Tätä tutkin esiintyjän, ohjaajan ja kapellimestarin näkökulmasta. Tarkastelen neliosaajuutta myös omasta näkökulmastani viulisti-musikaaliartistina, sekä kerron B4- tutkintoni suunnittelusta ja toteuttamisesta neliosaajaproduktiona.

2 Neliosaajuuden määrittely

Neliosaajuus tai nelikärkiosaajuus on todella uusi ja vielä melko harvinainen termi. Englannin kielen quadruple skilled- termistä käännetty sana viittaa esiintyjään, joka omaa erinomaiset taidot neljältä eri osa-alueelta. Keskeistä tällaiselle osaamiselle on, että kaikkia taitoja harjoitetaan yhtäaikaaisesti tai ainakin yhden esityksen ajan.

Kolmiosajuus tai kolmikärkiosaajuus on yleisempi ja jo vakiintunut termi Suomen teatteripiireissä. Kolmiosajuudessa viitataan esiintyjään, joka osaa näytellä, laulaa ja tanssia erinomaisesti. Kolmiosaisuuteen liittyy ajatus siitä, että kun sanat eivät riitä, aletaan laulamaan ja kun laulu ei enää riitä, aletaan tanssimaan. Tällainen esiintyjä on todella haluttu ammattilainen monitaituruutensa vuoksi musiikkiteatterikentällä.

Neliosaajuustermi voidaan rajata mihin tahansa ominaisuuksiin, jotka koetaan esiintyjältä luonnistuvan erinomaisesti. Musiikkiteatterikentällä kuitenkin yleistä on käyttää termiä rajaten se musikaalinäyttelijöihin, jotka osaavat soittaa yhtä tai useampaa instrumenttia erinomaisesti tanssin, laulun ja näyttelemisen lisäksi. Tällaisia esiintyjä voitaisiin kutsua myös näyttelijä- muusikoiksi. (Nisbet 2016)

3 Katsaus neliosaajuuteen

3.1 Historia

Teatterin alusta lähtien näyttelijöiltä on odotettu monitaituruutta. Antiikin kreikkalaisessa yhteiskunnassa jokaiselta mieheltä oletettiin tietämystä ja taitoa runouden ja musiikin saralta. Kreikkalaisen vapaan miehen arkeen kuului oleellisesti laulu- ja soittotaidon ylläpitäminen ja runouden lukeminen. He, jotka päätyivät muusikoiksi, omasivat taituruutta mm. lyyran ja harpun soitosta. Kreikkalaisissa näytelmissä musiikki oli myös merkittävässä roolissa, ja muusikot olivat aina lavalla näyttelijöiden kanssa. Myös kuoro toimi eräänlaisena ensimmäisenä ensemblenä. Kuoron jäsenet olivat taitavia tarinankertojia, jotka mm. laulun, tanssin ja näyttelemisen keinoin kommentoivat teosta. Historioitsija Alan Hughes kuvailee kuorolaisia näin:

“At their best, they may have become performance art, blending music, lyrics, and dance, performed by polished choreutai and accompanied by distinguished musicians. That is neither improvement nor decline: it is simply change.”

(Hughes 2012, 94)

Shakespearen ajan teatterissa musiikilla oli myös merkittävä osa, ja muusikot esiintyivät myös teatterilavalla näyttelijöiden kanssa, samoin kuin antiikin teatterissa. Melkein jokaisessa näytelmässä tuli olla jotain musiikkia. (Springfels 2005)

Vuonna 1945 perustettu Theatre Workshop- teatteri halusi uudistaa englantilaista teatteria. Perustaja Joan Littlewood (1914- 2002) perusteli teatterin toimintaa:

” The great theatres of our times have been popular theatres, which reflected the dreams and struggles of the people. We want a theatre with a living language, a theatre which is not afraid of the sound of its own voice, and which will comment fiercely on society as did Ben Jonson and Aristophanes and introducing music and dance style of theatre.” (Joan Littlewood and the People’s Theatre, BBC Radio 4, 2014)

Littlewood halusi tehdä eepistä brechtiläistä teatteria, joka kommentoi yhteiskunnallisia ongelmia, samoin kun yhdisti teoksiin monitaituruutta kuten tanssia ja musiikkia. Teatterilla oli tavoite tuoda muusikot takaisin lavalle, kuten antiikin ja Shakespearen aikaisessa teatterissa. Produktioissa kuten *Oh, What a Lovely War!* (1963) kritisoitiin sotaa samalla, kun näyttelijät lauloivat, tanssivat ja soittivat instrumentteja.

Toinen merkittävä teatteritaiteen uudistaja oli näyttelijä, ohjaaja ja MD Glen Waldorf. Hän perusti vuonna 1966 teatteriyhdistyksen Theatre Vanguard, johon hän palkkasi monitaitoisia näyttelijöitä. Hän halusi tehdä teoksistaan tällä tavoin inklusiivisempiä ja hauskenpia. Myöhemmin teatteri muutti nimensä nimeen The Bubble Theatre, ja yhdistys alkoi esiintyä eräänlaisessa teltassa ympäri Lontoota. Teokset olivat poliittisia ja monitaituruutta vaativia, joissa näyttelijät soittivat erilaisia instrumentteja, pääsääntöisesti kitaraa. Näyttelijöiltä vaadittiin hyvää laulutaitoa, sekä osan tuli olla kokeneita ammattimuusikoita. Näin esityksissä pystyttiin ylläpitämään korkea musiikillinen taso. Muusikko- näyttelijät loivat illuusion yhteydestä näyttelijöiden ja yleisön välillä ja tekivät teatterista helpommin lähestyttävää. Teatterin ideana oli rikkoa sosiaalisia esteitä, luokkarajoja ja tuoda työväen- ja keskiluokan kansalaisille teatterista nauttiminen mahdolliseksi. (Harrison 2016, 4)

The Bubble Theatre teatterin menestys sai monet valppaaksi muusikko- näyttelijöiden hyödyntämisestä produktioissaan. Yksi heistä oli John Doyle.

3.2 Produktiot (historia)

John Doyle, skotlantilainen teatteriohjaaja valmistui Royal Conservatoire of Scotland- teatterikoulusta 1970- luvun alkupuolella ja päätyi valmistumisensa jälkeen perustamaan teatteriryhmänsä Tie Up. Tie up oli The Bubblen kaltainen kiertueteatteri, jonka päätavoite oli tuoda teatteri niille, joille se entuudestaan oli vierasta. He alkoivat esiintymään maalaiskaupungeissa niiden kunnallistaloilla ja näyttelijöiden pakettiautojen takaosissa. John Doyle päätyi käänteiden kautta johtajaksi mm. Swan Theatre- teatteriin ja Everyman Theatre- teatteriin Cheltenhamissa ja Liverpoolissa. Taloudellisen tilanteen ja rahapulan vuoksi teatterit joutuivat ottamaan mielikuvituksen käyttöön ohjauksellisten mahdollisuuksien osalta. Teatterien tuli palkata monipuolisia näyttelijöitä, jotka pystyivät näyttelemään ja soittamaan yhtäaikaaisesti lavalla. Näin mm. syntyi Liverpoolissa sijaitsevan Everyman. teatterin versio Leonard Bernsteinin säveltämästä musikaalista Candide. Doylen versio sai paljon huomiota ja näyttelijöiden taitotaso häikäisi katsojat ja kriitikot. Produktio oli keikahduspiste John Doylelle, joka päätyi produktion jälkeen ohjaamaan lisää samantyyppisiä esityksiä.

Doyle siirtyi The Watermill- teatteriin Berkshiren maalaiskylään, jossa jatkoi luomalla klassikkoteoksista versioita, joissa näyttelijöiltä vaadittiin neliosajuutta. Produktiot, kuten Cabaret ja Into the Woods muuntuivat monitaituruutta esitteleviksi hittiteoksiksi. Stephen Sondheimin teos Sweeney Todd (Kuva 1) oli käänteentekevä teos John Doylelle. Alun perin englannissa vuonna 2004 aloittanut produktio siirtyi Broadwaylle itse Sondheimin pyynnöstä. Sondheim rakasti näyttelijöiden neliosajuutta ja ylisti produktion omanlaisuutta. Broadwaylle siirrettäessä musikaalin päärooleissa nähtiin mm musikaalilegenda Patti Lupone, joka pääsi herättämään omaa monitaituruuttaan tuubaa soittaessaan näyttelemisen, laulamisen ja liikkeen lisäksi. Produktio palkittiin kahdella Tonylla ohjauksesta ja orkestraatiosta. Sondheimin ja Doylen yhteistö jatkui kahden muun produktion parissa. Musikaalit Company ja Merrily We Roll Along (Kuvat 2 ja 3) saivat uudenlaiset neliosajaversionsa Broadway vuosina 2006 ja 2008. John Doyle toi neliosajat suuren kansan tietoisuuteen Englannista Yhdysvaltoihin ja alun perin rahallisesta vaikeudesta alkanut ilmiö päätyikin Broadwaylle ja miljoonien ihastelun alaiseksi.

Kuva 1, Sweeney Todd, 2005 (Paul Kolnik)

Kuva 2, Company, 2006 (Sandy Underwood)

Kuva 3, Merrily We Roll Along, 2008 (Sandy Underwood)

3.3 Koulutus

Neliosaajuuden ja näyttelijämuusikkouden lähtömaassa Englannissa riittää paljon juuri tämänlaisiin taitoihin kouluttavia oppilaitoksia. Vanhin niistä on Rose Brudford- yliopisto. Tämä kolmen vuoden BA- tason koulutus on ollut käynnissä jo 1990-luvulta asti. Koulutus keskittyy kouluttamaan musikaalisia näyttelijöitä, jotka pystyvät hyödyntämään taitojaan monipuolisesti erilaisissa teatteritöissä. Muita merkittäviä oppilaitoksia, joissa koulutetaan neliosaajia ovat Guildford School of Acting ja Mountview.

Tekstiviite. (Mountview)

Jokaisessa näistä oppilaitoksissa haetaan tiettyjä ominaisuuksia hakijoilta. Merkittävin niistä on musikaalisuus. Musikaalisuus on yhdistävä tekijä sekä musiikki että näyttelemisen harjoittelemisessa ja se tukee asioiden yhdistämistä toisiinsa.

Englantilaisen Guildford School of Acting- teatterikoulun nykyinen johtaja, näytelmäkirjailija, näyttelijä-ohjaaja Nicholas Scrivens toimi kahdeksan vuoden ajan oppilaitoksen Actor- musician- koulutusohjelman vastuopettajana.

Musiikkiteatterikouluttajana hän kokee, että jokaisen ammattilaismusikaaliesiintyjän tulisi omata keskeiset taidot sekä näyttelemisessä, tanssissa että laulussa. Scrivens on myös sitä mieltä, että jokaiselta musikaaliesiintyjältä tulisi ennen kaikkea löytyä paljon sisäistä mielikuvitusta ja intoa tarinankerrontaan. Hän myös sanoo, että esittämisen, teknisen taituruuden ja tunneyhteyden rinnastaminen on erittäin vaativa taito ja niiden yhdistäminen ammattilaisena on avainasia.

Actor- musician- koulutusohjelman opintosuunnitelma pohjautuu keskeisille taidoille, joita vaaditaan myös näyttelijöiksi kouluteltavilta, ainoana erona keskittyminen musiikkiteatteriin. Koulutuksen päämäärä on ylläpitää taitoja, joita opiskelijoilla on koulun aloittaessa ja kehittää niitä keskittyen yhteissoittoon, tarinankerrontaan ja musikaalisuden ja musiikin tehtävän ymmärtämiseen teatterissa. Koulutuksessa keskitytään myös tanssitaitoon, mikä tekee siitä vahvan neliosaajuutta vahvistavan koulutusohjelman. Tärkeintä opiskelijoille on ymmärtää, että heistä tulee ennen kaikkea näyttelijöitä. Vaikka musiikin teoria ja

instrumentin soitossa tekninen taituruus ovat tärkeitä, tarinankerronta on kaiken a ja o. Tanssi, laulu, liike ja musiikki ovat olemassa vain palvellakseen hahmoja ja tarinaa. Scrivens kokee koulutusohjelman tulevaisuuden epävarmaksi sen omalaatuisuuden vuoksi. Ohjelmaan liittyy odotus siitä, että opiskelijat omaavat jo alusta lähtien korkean tason soittotaidossaan. Scrivens on huolissaan taitotason pysymisestä, sillä viime vuosina musiikin opetusta on vähennetty. Neliosaajuutta vaativien esitysten luonne on myös useimmin pois realismista ja edustaakin enemmän brechttiläistä teatteria. Hän pitääkin tällaisia esityksiä epätyypillisinä ja kaukana valtavirran teatterista ja siksi näyttelijä- muusikoiden monipuolinen ja laaja koulutus on erittäin tärkeää. Scrivens uskoo neliosaajuutta vaativien esitysten suosion liittyvän niistä seuraavien mahdollisuuksien suuri määrä sekä niiden kustannustehokkuuteen. Vaikka tällaiset produktiot ovat edullisempia tuottaa kuin produktioissa, joissa on erilliset muusikot, eivät ne aina ole paras valinta tarinalle. Tulisi olla hyvin perusteltua, miksi jokin tarina pitää kertoa neliosaajien avulla. Hän kuitenkin kokee, että tanssin, musiikin ja näyttelemisen yhdistämisen halu on aina keskuudessamme ja merkittävä asia ylläpitääkseen tällaisten esitysten olemassaoloa alallamme.

4 Neliosaajuus

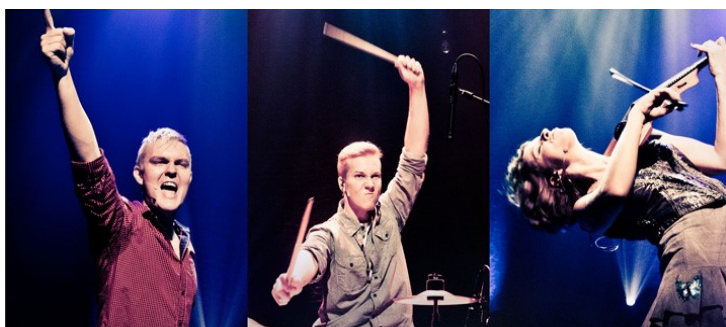
4.1 Produktiot Suomessa

Suomalainen musiikkiteatteri on kokenut 2000-luvulla suuren harppauksen. Siihen merkittävästi on vaikuttanut koulutusten lisääntyminen sekä Suomessa että ulkomailla. Näin ollen suomessa ja ulkomailla opiskelleet ammattilaiset ovat pystyneet osaamisellaan viemään musikaalia teatterimuotona eteenpäin. Alan kehitys näkyy myös neliosaajuutta vaativien esitysten lisääntymisessä. Seuraavaksi esittelen muutamia merkittäviä neliosaajuutta vaativia musikaaleja, jotka ovat esitetty Suomessa.

Strikin 12, Helsingin kaupunginteatteri, 2011

Vuonna 2011 ensi-iltansa Helsingin kaupunginteatterissa Studio Pasilassa saanut musikaali, joka perustuu tanskalaisen kirjailijan H.C. Andersenin tarinaan Pieni tulitikkutyttö. Produktio oli alun perin orkestroitu kuudelle instrumentille, mutta Helsingin kaupunginteatterin versioon se oli muutettu esitettäväksi kolmella muusikonäyttelijällä. Esiintyjinä produktiossa toimivat Samuel Harjanne, piano; Petrus Kähkönen, rummut ja Veera Railio, viulu (Kuva 4). Musikaalin ohjaajana toimi Neil Hardwick, koreografina Tiina Peltonen ja musiikillisena johtajana Risto Kupiainen. Produktiossa esiintyjät näyttelivät, lauloivat, tanssivat sekä soittivat instrumenttejaan koko teoksen ajan vieden tarinaa eteenpäin. Se vaati heiltä vahvaa osaamista kaikilta neljältä osa- alueelta ja kykyä vaihdella niiden välillä tarvittaessa. Musikaali esitettiin intiimissä Studio Pasilassa, johon se sopi produktion pienimuotoisuuden vuoksi. Teoksessa kantavat voimat oli kolmen näyttelijän kyky vaihdella roolien välillä samalla toimien produktion musiikillisina

tuottajina.

Kuva 4, HKT 2011 (HKT)

Once, Lilla Teatern ensi- illat 2020 ja 2022.

Vuonna 2020 Helsingin kaupunginteatterin Lilla Teaternissa ensi- iltansa saanut Once on vahvaa neliosajuutta vaatinut musikaali, joka perustuu vuoden 2007 elokuvaversioon. Musikaalin musiikki pohjautuu alkuperäisen elokuvan musiikkiin, jonka elokuvan näyttelijät Glen Hansard ja Markéta Irglová ovat säveltäneet. Musikaali sijoittuu Dubliniin ja kertoo irlantilaisesta Guy- nimisestä muusikosta, joka kohtaa tsekkiläisen Girl- nimisen naisen. Heidän välilleen muodostuu ystävyysuhde, jonka kautta he pääsevät käsittelemään menneitä parisuhteitaan ja tekemään yhdessä musiikkia.

Lilla teaternin tuotannossa vuonna 2020 musikaalin ohjaajana ja koreografina toimi Jakob Höglund. Lavastuksesta vastasi Sven Haraldsson. Näyttelijöinä olivat mm. Tuukka Leppänen, Emma Klingenberg, Ulriikka Heikinheimo ja Robert Kock (Kuva 5).

Produktiossa ei ollut erikseen bändiä vaan jokainen lavalla esiintynyt soitti ainakin yhtä instrumenttia. Musikaalin instrumentteja olivat mm. viulu, sello, kitara, piano, rytmisoittimet ja haitari.

Kuva 5, Once, 2020 (Otto-Ville Väättäin)

Cabaret, Turun kaupunginteatteri ensi- illat 2020 ja 2023

Cabaret (Kuva 6) on Suomessa paljon esitetty musikaali, joka sai raikkaan ja uudenomaisen version Turun kaupunginteatterissa vuonna 2020. Koronapandemian vuoksi produktion esityskausi jäi kesken, mutta esitys sai uusintaensi- iltansa syksyllä 2023 uudella näyttelijäkokoontanolla.

Musikaali sijoittuu 1930- luvun berliiniläiseen Kit Kat- cabaretklubiin, jossa cabaret- esiintyjä Sally Bowles tapaa amerikkalaisen Clifford Bradshawn. Heidän välilleen muodostuu suhde nousevan natsismin alla. Musikaali päättyikin lopulta traagisiin seurauksiin.

Musikaalin ohjaajana ja koreografina toimi Jakob Höglund ja kapellimestarina Jussi Vahvaselkä. Koronapandemian vuoksi produktio sai kaksi ensi- iltaa kahdella eri näyttelijäkokoontanolla. Vuoden 2020 versiossa musikaalin päärooleissa nähtiin Anna Victoria Eriksson, Olli Rahkonen ja Miiko Toiviainen. Vuoden 2023 versiossa Olli Rahkosen korvasi näyttelijä Otto Rokka. Muita uuden version näyttelijöitä olivat mm. Sinikka Sokka ja Linda Hämäläinen.

Cabaret musikaalia on esitetty Suomessa verrattain paljon, mutta Höglundin versiosta siitä teki uudenlaisen siinä hyödynnetyt erilaiset elementit ja esiintyjien taidot. Tällaisia asioita oli mm. esityksen alussa ja väliajan jälkeen olleet esitykset, jotka eivät olleet muuten osa musikaalin juonta. Niissä ensemblen esiintyjät rikkoivat neljännen seinän eli ottivat kontaktia yleisöön ja loivat saliin saapuville katsojille tunnelman ennen esityksen alkua. Musikaalin versiosta teki myös uudenlaisen siinä esiintynyt neliosajuuus. Neliosajuuus näkyi varsinkin ensemblissä, jossa lähes jokainen tanssin, laulun ja näyttelemisen lisäksi soitti jotain instrumenttia. Näyttelijät soittivat mm. viulua, trumpettia ja käyrätorvea. Näiden muusikko- näyttelijöiden lisäksi produktiossa oli erillinen pienempi orkesteri, joka oli myös tuotu lavalle pois orkesterimontusta.

Kuva 6, Cabaret, 2022

(Otto-Ville Väättäinen)

School of Rock ja Minna Craucher

Kaudelle 2024 on tiedossa myös neliosajuutta tarjoavia musikaaleja. Niistä esimerkkejä ovat muiden muassa School of Rock. School of Rock on vuoden 2003 elokuvaan perustuva musikaali, joka kertoo peruskoulun opettajaksi tekeytyvästä Dewey Finnistä. Rock- musiikkia rakastava Finn alkaa opettamaan lapsille musiikkia ja he päätyvät perustamaan bändin.

Suomen kantaesitys nähdään Tampereen Työväen Teatterissa tulevana syksynä. Musikaalin ohjaajana toimii Samuel Harjanne, koreografina Jari Saarelainen ja kapellimestarina vuorottelevat Tony Sikström ja Kalle Ruusukallio. Lapsiroolien lisäksi pääroolissa Dewey Finninä nähdään Jaakko Wuolijoki.

Musikaali on monella tapaa haastava esiintyjille ja varsinkin lapsilta odotetaan paljon. Lasten tulee olla neliosajia, joilta löytyy tanssin, laulun ja näyttelemisen lisäksi taitoa instrumentin soitosta. Produktiossa tullaan siis näkemään tulevaisuuden monitaitureita, joilta jo nyt luonnistuu monen moni taito.

Eräs toinen neliosajuutta sisältävä musikaali, joka saa ensi- iltansa vuonna 2024 on & Espoon teatterin uutuusmusikaali Minna Craucher- musikaali. Musikaali on Eeva Konnun säveltämä, Aino Pennasen käsikirjoittama ja Riikka Oksasen ohjaama suomalainen kantaesitysteos. Se pohjautuu Minna Craucherin elämäntarinaa köyhistä oloista Lapuan liikkeen kautta kohti seurapiirielämää. Musikaalissa käsitellään fasismin nousua, totuutta ja sodan aikaa.

Musikaalin rooleissa nähdään kuusi soittavaa, laulavaa ja liikkuvaa näyttelijää, joihin kuuluvat Petrus Kähkönen, Miiko Toiviainen, Jussi-Pekka Parviainen, Robert Kock, Roosa Söderholm ja Laura Hänninen (Kuva 7).

Kuva 7, Minna Craucher, 2024, (Darina Rodionova)

4.2 Näyttelijänä

Haastattelin opinnäytetyöhöni Ulriikka Heikinheimoa. Hän on näyttelijä (FIA), muusikko, musikaaliartisti ja säveltäjä Helsingistä. Heikinheimo on kouluttautunut sekä Suomessa että ulkomailla. Hän on opiskellut musiikkia Berklee College of Musicissa Bostonissa sekä Suomessa Sibelius-Akatemiassa. Hän on myös valmistunut musikaaliartistiksi IMTE- international musical theatre education- koulutuksesta. Heikinheimo on urallaan päässyt työskentelemään monenlaisissa produktioissa ja työtehtävissä ja saanut hyödyntää kaikkea osaamistaan monipuolisesti. Hän on näytellyt monissa musikaaleissa ja toiminut tanssikapteenina mm. Tampereen teatterin musikaalissa Cats. Heikinheimo on päässyt myös osaksi neliosaajuutta vaativia produktioita. Tällaisia teoksia ovat mm. Lilla Teaternin Once ja Katrina- näytelmät. Näissä teoksissa Ulriikka on toiminut tanssivana, laulavana ja useita instrumentteja soittavana näyttelijänä.

(Heikinheimo, 2024)

Musikaaleissa esiintyvältä näyttelijältä vaaditaan paljon taitoja ja niihin pyrkivän esiintyjän tulisi olla harjaantunut mahdollisimman monella osa- alueella. Ulriikka kokeekin, että musikaaleissa esiintyvältä taiteilijalta tulisi löytyä kyky kertoa tarinaa vähintään kolmelta osa- alueelta- laulusta, liikkeestä ja näyttelemisestä ja ennen kaikkea niiden yhdistämisestä saumattomasti toisiinsa. Hänen työskennellessään esimerkiksi Tampereen teatterin Cats- musikaalissa, Heikinheimolta vaadittiin erinomaista tanssitaitoa ja kestävyyttä. Saman teatterin musikaalissa Notre Damen kellonsoittaja taas riitti vähempi tanssitaito, mutta laulutaidon tuli olla korkealla tasolla materiaalin vaatimuksia varten. Vaatimukset vaihtelevat myös työtehtävän perusteella esimerkiksi roolia ja ensemblepaikkaa tekevien välillä. Painotus riippuu aina produktiosta ja työtehtävästä.

Produktioon hakiessa ja varsinkin esitykseen päästessä alkaa valmistutuminen kohti produktion ensi- iltaa. Ulriikka lähestyy jokaista produktiota lukemalla aina ensin läpi käsikirjoituksen ja tutustumalla teokseen ja sen roolihahmoihin. Sen jälkeen hän ottaa haltuun musiikillisen materiaalin. Neliosaajuutta vaativissa

produktioissa työskennellessä esiintyjiltä vie suhteellisen paljon aikaa työtehtävän haltuun ottaminen. Paikat, joissa soitetaan, lauletaan ja liikutaan vaativat enemmän aikaa, jotta koordinaatio pelaa näiden asioiden yhdistämisessä. Niihin kuuluu näin ollen enemmän aikaa. Jos teos vaatii uuden soittimen haltuunottoa tai kolmos- tai nelosinstrumentin käyttöä, sen harjoittelu vie lisää aikaa. Hän myös aina tarkistaa saako instrumentin teatterilta vai joutuuko hankkimaan sen jostain muualta. Tärkeintä on, että esiintyjällä on materiaali erittäin hyvin hallussa ennen harjoitusten alkamista, jotta hän pystyy olemaan avoin ohjaajan tai kapellimestarin ehdotuksille. Näin ollen hän pystyy näyttelemään ilman mitään teknisiä rajoitteita.

Neliosaajana työskentely vaatii paljon työtä, mutta ennen kaikkea kurinalaisuutta ja ajanhallintaa. Taidot eivät pysy yllä itsestään, vaan jokainen osa-alue vaatii oman säännöllisen harjoittelun eri ajanjaksoilla ja eri painotuksin. Vähintään neljän osa-alueen ammattimainen osaaminen vaatii yhdeltä ihmiseltä todella paljon jaksamista, itseohjautuvuutta ja resursseja. Heikinheimo sanookin, että varsinkin neliosaajana on tärkeää tasapainottaa treenaaminen ja arkielämän ja levon ylläpidon kanssa, jotta työ ei ime liikaa mennessään. Hän myös kertoo, että taukojen, vapaa-ajan, arjen ja muiden kanssa tekemisen tärkeys on korostunut omassa elämässään viime aikoina. Hän kokeekin ne tärkeiksi tasapainottaviksi elementeiksi, jotka motivoivat ylläpitämään taitoja ja jakamaan niitä muiden kanssa. Tehokas harjoittelu ei ole kiinni määrästä, vaan laadusta ja harjoittelun tuntimäärien tulee olla järkeviä suhteessa omiin taitoihin ja elämäntilanteeseen. Kun keho ja mieli voivat hyvin, myös harjoittelun laatu ja mielekkyys paranevat. Heikinheimon mielestä myös soitto-, laulu-, tanssi- ja näyttelijäntyön tunnit ja kurssit motivoivat taitojen kehittämiseen ja ylläpitoon. Kaikkea ei tarvitse osata tai tehdä yksin ja aina voi syventyä ja oppia uutta.

4.3 Ohjaajana

Neliosaajuutta sisältävät musikaalit ovat myös ohjaajalle monitaituruutta vaativia teoksia. Ohjaajan tulee musikaalin työstämisen alusta lähtien ottaa huomioon produktion monimuotoisuus, sen sisältämien elementtien hyvä ja mahdollisimman luonnollinen soljuvuus ja eri asioiden yhdistäminen. Ohjaajan tulee siis pystyä ajattelemaan kapellimestarin ja koreografin elkein. Tämä monesti tarkoittaaakin sitä, että ohjaajat toimivat yhdessä produktiossa joko useassa eri tehtävässä esim. koreografi- ohjaajana tai sitten heidän tulee löytää ympärilleen erinomainen ja ryhmätyökykyinen tiimi, jonka kanssa pystyy helposti luomaan monimuotoista- ja elementtistä musikaalia. (Nisbet, 2016)

Neliosaajuutta sisältävä musikaali voi syntyä alkuperäisestä musikaalikäsikirjoituksesta. Tällaiset produktiot ovat yleensä sellaisia, jotka liittyvät jotenkin musiikkiin. Musikaalit *Once*, *School of Rock* ja *The Commitments* sävellettiin näyttelijä- muusikot mielessä. Nämä musikaalit sijoittuvat useimmin muusikoiden elämään ja tällöin on luonnollista, että näyttelijä yhtäkkiä nappaa kitaran ja alkaa laulaa ja soittaa yhtäaikaisesti.

Produktiot, joissa esiintyy neliosaajuutta syntyvät myös yleensä halusta kertoa jokin tarina uusin elkein. Monet ohjaajat, kuten John Doyle, joka on tullut tunnetuksi neliosaajuutta sisältävistä töistään, tekeekin juuri näin. Hän niin sanotusti lähestyy musikaalin tarinaa uudesta kulmasta. Doynen ohjaukset musikaaleista kuten *Sweeney Todd*, *Oklahoma!* ja *Company* ovat hyviä esimerkkejä. Kun jotain musikaalia lähestyy uudesta näkökulmasta, voidaan tarinaan löytää uusia sävyjä ja teemoja. Esimerkiksi musikaali *Company* oli alun perin sävelletty musikaalikomediaksi, mutta yllättäen muusikko- näyttelijöiden tullessa lavalle tarina sai traagisemman sävyn. Instrumentit toivat myös uuden tason musikaalissa käsiteltävälle aiheelle. *Company* kertoo Bobby- nimisestä ikisinkusta, joka viettää 35- vuotissyntymäpäiväänsä varattujen ystäviensä kanssa. Bobby kamppailee seurustelun kanssa ja musikaalin aikana käydään läpi hänen kipuiluaan liittyen parisuhteeseen ja yksinoloon. Musikaali päättyy

ikoniseen ja sydäntä särkevään balladiin *Being alive*, jossa Bobby viimein uskaltaa sanoa ääneen kaipuunsa tulla rakastetuksi. Doylen versiossa, produktion kaikki muut roolihahmot paitsi Bobby, soittivat koko musikaalin ajan jotakin instrumenttia. Ainoastaan viimeisessä kohtauksessa ja kappaleessa Bobby päätyy pianon ääreen ja purkaa halunsa yleisölle ja ystävilleen. Instrumenteilla luotiin täten uusi tapa kuvastaa jotain tunnetta. Tässä tapauksessa sitä voidaan pitää esimerkiksi kyknä olla täysin avoin tunteidensa kanssa.

Musikaalit, jotka luodaan neliosajuudella ns uudestaan ovat merkittäviä sen vuoksi, että niillä halutaan luoda vanhentuneesta teoksesta nykyaikaan sopivampi versio pitäen kiinni sen alkuperäisestä pääpointista. Niillä myös yritetään tuoda uusia katsojia teatteriin ja saada nuorempaa väestöä innostumaan teatterista. (Nisbet, 2016)

Ohjaajalle suurin haaste yleensä on löytää oikeanlaiset esiintyjät. Roolittajilla tulee olla alusta alkaen tiedossa kaikki tärkeimmät seikat, joita he haluavat näyttelijöistään löytää. Näyttelijöiden tulee olla taitavia muusikkoja, liikkujia, näyttelijöitä, mutta ennen kaikkea heidän tulee sopia teokseen. Tämä tekee roolittamisesta erittäin haastavaa, koska osalta hakijoista voi löytyä jotain, mistä työryhmä pitää, mutta ei riittävästi, jotta produktio toimisi. Tällöin työryhmän on oltava valmis muutoksiin ja kompromisseihin alusta alkaen. Useimmissa tilanteissa ensemble tuleekin muodostaa sillä ajatuksella, että jokaiselta näyttelijältä ei tarvitse löytyä kaikkia neljää taitoa. Osa esiintyjistä voi omata enemmän kokemusta muusikkona ja osa voi kokea vahvuutensa liikkeessä ja näyttelemisessä. Tällainen ongelmanratkaisu on jokapäiväistä sekä neliosajuutta vaativissa musikaaleissa, että perinteisemmissä musikaaleissa. Yleistä onkin, että ohjaajat ottavat edellisistä produktioista mukaan neliosajia ja suunnittelevat seuraavat työnsä nämä näyttelijät mielessä. Neliosajat ovat harvalukuinen osaajien joukko ja siksi heistä on monesti pulaa monitaituruutta vaativissa teoksissa.

Tiivistettynä neliosajuutta vaativaa teosta ohjatessa, ohjaajalta vaaditaan monitaituruutta, kykyä ongelmanratkaisuun, mielikuvitukseen ja ennen kaikkea kykyä uskaltaa hypätä pääedellä luomaan uutta versiota vanhasta klassikosta.

4.4 Musikaalikapellimestarina

Musikaalikapellimestarina tai MD:na työskentely on perinteisissäkin musikaaleissa monipuolista työtä. Tällaisissa musikaaleissa kapellimestarien työhön kuuluu ensin näyttelijöiden roolitus joko ns avointen tai suljettujen koe-esiintymisten kautta. Roolituksen ja musikaalin harjoitusten alkaessa musikaalikapellimestarin työhön kuuluu laulumateriaalin opettaminen näyttelijöille. Hän on myös läsnä suurimmassa osassa harjoituksista ja työskentelee yhteistyössä ohjaajan ja koreografin kanssa nyansseista ja tulkinnasta. Musikaalikapellimestarin toinen työtehtävä perinteisissä musikaaleissa on toimia orkesterimontun orkesterin kapellimestarina ja harjoittajana. Hän työskentelee yleensä vain muutaman päivän ajan orkesterin kanssa materiaalin kanssa, kunnes palaa näyttelijöiden luo sitzprobe-harjoituksen parissa. Sitzprobe on ensimmäinen ja ainoa hetki, jossa näyttelijät ja muusikot esiintyvät yhdessä lavalla tällaisissa perinteisissä musikaaleissa. Sitzproben jälkeen kapellimestari ja muusikot palaavat orkesterimonttuun ja musikaalikapellimestari aloittaa työnsä esityksissä heidän ja näyttelijöiden johtajana ja tietynlaisena välikätenä. (Nisbet, 2016)

Neliosaajuutta vaativissa teoksissa työprosessi on erilainen. Koe-esiintymisistä lähtien musikaalikapellimestari alkaa nähdä hakijat sekä muusikoina, että laulavina ja tanssivina näyttelijöinä. Tämä roolitusvaihe on monella tavalla haastava, koska esiintyjiltä vaaditaan niin montaa eri taitoa. Tärkeää tässä vaiheessa on ymmärtää, että musikaalikapellimestarin tulee olla valmis muutoksiin, kompromisseihin ja siihen, että esiintyjät tulevat erilaisista taustoista. Produktion luonne voi muuttua yllättäen hakijoiden perusteella. Esimerkiksi John Doylen ohjaamassa musikaalissa Sweeney Todd, päärakastettujen Johannan ja Anthonyyn päätettiin soittaa selloa, koska molemmat olivat sellistejä ja he sopivat rooleihin.

Neliosaajuutta vaativissa teoksissa musikaalikapellimestari on alusta asti läsnä kaikissa harjoituksissa, koska musiikki luodaan juuri kohtausharjoituksissa. Produktioissa ei ole erillistä bändiä, eikä täten erillistä sitzprobe-harjoitustakaan. Suuri ero tyypillisiin musikaaleihin on myös se, että musikaalikapellimestarin työ

päätyy ohjaajan työn tapaan ensi- iltaan tultaessa. Neliosaajuutta vaativat teokset toimivat ilman erillistä kapellimestaria, joten hänen tehtävänsä jatkuu korkeintaan palautteen antajana esiintyjille esityskauden aikana. Tällaisissa produktioissa MD toimii enemmän kuin opettaja, kuin tyypillisessä musikaalissa. Näyttelijät tarvitsevat apua yhteismusisoinnissa, koska he tulevat kaikki niin eri tausoista. Osa saattaa olla nuoteista helposti solfaava taituri, kun taas toiselle kuullun kautta oppiminen tuntuu luonnolliselta. Esiintyjien eri taustojen vuoksi musikaalikapellimestarin tulee olla herkkä muusikkojen tunteille ja epävarmuuksille. Hänen tulee toisin sanoen oltava hyvä pedagogi.

MD:n tulee myös tiedostaa alusta alkaen tarinan ja henkilöhahmojen roolin ensisijaisuus. Tärkeintä lopulta teatterissa on tarina ja sen vaikuttavuus yleisöön, eikä täydellisyys. Tarinallisuus tulee näkyä myös näyttelijöiden soittotavassa ja sen tulisi olla yksi taso lisää tulkita hahmoa. Tämänkin vuoksi näyttelijöiden ei tarvitse olla välttämättä virheettömän täydellisiä muusikoita, vaan ennen kaikkea musikaalisia tulkitsijoita. (Nisbet, 2016)

Neliosaajuutta vaativissa teoksissa musikaalikapellimestarit toimivat yleisesti myös musiikin sovittajina ja soitintajina. He joutuvat tämänkin vuoksi olemaan koe- esiintymisvaiheesta ensi- iltaan saakka muuntautumiskykyisiä ja valmiita nopeisiin muutoksiin. Neliosaajuutta vaativissa teoksissa tapahtuu harjoitusten aikana paljon muutoksia liittyen taidemuodon kokeilevaan luonteeseen. Jos esimerkiksi jokin sävellaji ei toimi tietylle muusikolle, se tulee muuttaa, joka luonnollisesti vaikuttaa heti sovituksiin. Voidaan sanoa, että kaikki vaikuttaa kaikkeen tällaisissa teoksissa, koska jos yksi instrumentti vaihtuu, se vaikuttaa heti muihin. Näyttelijöiden tulee myös täten olla taitavia, mutta myös heittäytyviä ja rentoja tyyppejä, jotka ovat valmiita yllättäviinkin muutoksiin.

Musikaalikapellimestarin tärkeimpänä työnä on muistuttaa näyttelijöille, että he ovat joukko, joka toimii yhdessä, eikä erikseen. Neliosaajuutta vaativat teokset ovat ensembletyötä parhaimmillaan, jotka sisältävät yhteistä vastuuta, varsinkin esityskaudella, jolloin MD ei ole enää paikalla johtamassa. Näyttelijöiden tulee toimia tiiminä, jotka kuuntelevat toisiaan ja elävät lavalla yhdessä. Yhdessä, ilolla ja tarinan kerronta edellä tuotettu tarina vie teoksen maaliin ja luo katsojille unohtumattomia elämyksiä. (Nisbet, 2016)

5 Minä neliosaajana

Olen aloittanut esiintyjäurani viulunsoiton parissa vuonna 2006. Tuolloin kuusivuotiaana minut vedettiin suoraa päätä klassisen musiikin pariin, jonka lopputulokseksi odotettiin uraa klassisena viulistina. Sitä kohti aloinkin tehdä paljon töitä ja abivuoteen saakka tähtäsin klassisen viulun ammattiopintoihin. Muutaman mutkan ja sattuman kautta päädyinkin musikaalien pariin ja ammattiopinnot viulunsoitossa jäivät taka-alalle.

Muistan nuorena haaveilleeni, että vaikka minusta ei ammattilaista tulisikaan viulunsoiton taito jäisi osaksi elämäni. Ammattilaisviulistia minusta ei tullut, mutta viulu jäi minulle rakkaaksi ja tärkeäksi instrumentiksi.

Kun aloin opiskelemaan musiikkiteatteria, pohdin että olisiko viulua vielä mahdollista hyödyntää lavalla. Musikaaleissa esiintyy jatkuvasti kolmiosajia eli näyttelijöitä, jotka ovat erinomaisia tanssijoita ja laulajia. Näitä taitoja pidetään jo itsestäänselvyyksinä nykypäivän musikaaliartisteilla. Instrumentin soittamisen tai muun taidon lisääminen tuohon yhdistelmään tuntui minulle luonnolliselta. Hakiessani TAMKiin ensimmäisen kerran vuonna 2019, päätinkin tehdä esityksen, jossa esittelisin kaikkia taitojani. Tuolloin toiveena ensimmäisessä hakuvaiheessa oli näyttää kaikki mitä osaa, joten neliosaajuuden tuonti esitykseen oli itsestään selvää minulle. Toisena hakukertana vuonna 2020 tein toisen samankaltaisen esityksen, jossa lauloin, tanssin, esitin monologin ja soitin viulua. Molemmat näistä esityksistä piti tehdä maksimissaan 2 minuuttiin.

5.1 Neliosaajuutta vaativassa esityksessä esiintyminen

Olen omien sooloesitysteni lisäksi ollut mukana esityksissä, jossa minun on pitänyt tanssia, laulaa, näytellä ja soittaa viulua. Tällaisissa produktioissa näkyy teknisen taituruuden ja sen ylläpidon tärkeys. Viime keväänä olin mm. mukana Mikko Laineen loppututkinnossa, jossa esitin roolia, joka lauloi, tanssi, näytteli sekä soitti viulua. Kyseiseen produktioon minun tuli treenata todella paljon siitä aiheutuvan suuren työmäärän vuoksi.

Työhöni produktiossa näyttelijänä kuului muiden muassa ottaa haltuun rooli, jolla oli vuorosanoja lähes jokaisessa kohtauksessa. Hahmo myös tanssi kahdessa kohtauksessa. Toisessa kohtauksista roolin tuli stepata, laulaa ja tanssia yhtäaikaisesti. Yhdessä kohtauksessa hahmoni myös soitti viulua ja näytteli pääroolin laulaessa soolokappalettaan.

Neliosaajuutta minä harjoitinkin tässä produktiossa pitämällä huolta jokaisen osaalueen ylläpidosta. Se näkyi mm. monilla omilla treeneillä yhteisten harjoitustemme lisäksi.

Muita esityksiä, joissa olen laulanut, tanssinut, näytellyt ja soittanut viulua on minun ja ystäväni luoma musiikkiteatterikonsertti lapsille. Siinä kaksi viulisti-näyttelijää esitimme musiikkinäytelmän alle kouluikäisille lapsille. Produktiossa viulut olivat ainoat instrumenttimme laulun lisäksi ja kerroimme tarinaa laulaen, kertojina sekä roolimme välisen dialogin kautta. Produktiossa hyviä puolia oli sen pituus. Kokonaisukseltaan se oli vain noin 30 minuuttia ja lapsille sopivan lyhyt. Myös sopivan pieni esiintyjämäärä helpotti produktion suunnittelua ja harjoittelemista.

5.2 Neliosaajuutta vaativan esityksen luominen

Neliosaajuutta vaativan sooloesityksen luominen on paljon harkintaa ja suunnittelutyötä vaativaa työtä.

On tiettyjä asioita, joita tulee ottaa huomioon viulunsoittoa, laulua, tanssia ja näyttelijäntyötä sisältävässä esityksessä. Esimerkissäni pohdin noin kahden minuutin pituista lyhyttä näytettä, joka on saman tyyppinen kuin TAMKiin hakiessani vuosina 2019 ja 2020.

Ensinnäkään valittu kappale tai kappaleet eivät saa olla liian vaikeita laulaa. Esiintyjän tulee osata kappale laulullisesti erittäin hyvin, niin että viulun tai muun instrumentin lisääminen esitykseen ei haittaisi laulusuoritusta. Tähän vaikuttavat myös monet seikat, kuten miltä korkeudelta lauletaan ja millä laulutekniikalla. Onko laulussa esimerkiksi twang-, puhe-, belt- tai huokoista äänimateriaalia ja mikä sävellaji on valittu.

Twang tarkoittaa energistä, kimeää ja yleensä lujaa ääntä, jota käytetään onesti pop- tyyllilajeissa. Lauluääni, jossa on paljon twang- tehostetta vaikuttaa merkittävästi siihen, kuinka ääni kuuluu musiikin läpi ja täten, kuinka puheesta selvää. Se saa äänen kuulumaan lujaa ja tuo puhetta ns. eteen. Tämä helpottaa kuulemaan laulua mahdollisen soittamisen kanssa.

Jos sen sijaan laulaisi koko ajan huokoisemmalla äänimateriaalilla, joka viittaa pää- äänivoittoiseen äänen käyttöön, viululla soittamisen tulisi olla dynamiikaltaan hiljaisempaa. Huokoinen äänen käyttö on tilanteen mukaan, hyvä ja tehokas äänenkäytön muoto, jolla voidaan saada aikaan hieno tunnelma.

Viululla soitettavan tekniikan tulee myös olla tarkasti harkittua. Esiintyjään täytyy päättää huolella, soitetaanko esimerkiksi pizzicatolla, jousella pitkiä ääniä tai tremoloa. Esiintyjän tulee myös pohtia, sopiiko kyseinen tekniikka kappaleeseen ja esitykseen tarinan kerronnallisesti. Viululla soitettu korkeus myös vaikuttaa lauluäänen kuuluvuuteen. Tulee valita korkeus niin, että lauluääni kuuluu tarpeeksi soiton kanssa ja siten, että ne täydentävät toisiaan.

Fyysisyys ja liikkeen lisääminen tähän tuo myös uusia kysymyksiä. Mitä liikettä voidaan tehdä viulun kanssa? Esimerkiksi monet käsillä tehtävät liikkeet viulua soitettaessa ovat melkein mahdottomia, kun taas jaloilla voidaan liikkua

vaivattomasti. Liike ei kuitenkaan saa olla liian haastavaa, että se vaikuttaisi liikaa lauluun tai soittoon. Myös tulee ottaa huomioon, kuinka viulua kannatellaan, että tanssi tai laulu edes onnistuu. Päätetään, että halutaanko soittoasennon olevan suora, täydellisen ryhdikäs vai rento.

Lopulta suurin, haastavin ja tärkein elementti esityksessä on tarinankerronta ja tulkinta. Miten saada yhdistettyä kaikki elementit samalla, kun teemme mielenkiintoisella ja toimivalla tavalla teatteriesityksen? Esiintyjän tulee pohtia esityksen luonne ja kyseiseen kontekstiin sopiva kerronnan muoto, joka tukee kaikkia muita elementtejä luonnollisesti.

Loppujen lopuksi tärkeintä on harjoitella, harjoitella ja harjoitella.

5.3 Loppututkinnon suunnittelu

Loppututkintoni eli B-resitaalini oli torstaina 25.4.2024 Satamakadun salissa Tampereen ammattikorkeakoulussa. B-resitaali on viimeinen osasuoritus B-tason laulututkinnosta. Siinä opiskelijoiden on esitettävä taiteellinen näyte, jossa yhdistyvät näyttelijäntyö, tanssi ja laulu.

C-resitaalissani, joka oli pienempi vastine B- tutkinnolle, soitin myös viulua. Päätin jo C-resitaalia tehdessäni, että haluaisin tuoda loppututkintoni näyttille neliosaajuutta.

Sain aluksi idean juonesta. B-resitaalini kertoo Maria-nimisestä viulistikapellimestarista, joka on tähtäämässä bändinsä kanssa sävellyskilpailuun. Hän tutustuu kilpailun myötä pianistiin, nimeltä Emil ja heidän välilleen kehittyy romanssi. Noin kuuden kuukauden seurustelun jälkeen Maria päätyy auto-onnettomuuteen, jonka seurauksena hänellä ilmenee muistinmenetys. Maria menettää soitto- ja sävellyskykynsä, mutta ennen kaikkea unohtaa Emilin.

Produktiossa käsitellään kysymystä siitä, mikä on tärkeää eli läsnäolon tärkeyttä.

Juonen selvittyä minulle, päätin luoda siihen aspekteja, jotka mahdollistavat neliosaajuuden tuomisen helposti produktioon. Valitsin myös jo alkuvaiheessa kappaleita, joita halusin tutkintoni, jotta pystyisin jo varhaisessa vaiheessa aloittamaan tutkinnon harjoittamisen. Kappaleiden valitsemiseen vaikutti merkittävästi niiden sopivuus juoneen, äänelleni ja soittimille, joita halusin tuoda mukaan produktioon. Linjamme johtava opettaja Hanna Hurskainen ja lauluopettajani Pauliina Paasila olivat myös suositelleet minulle loppututkintoni laulelmatyyppisiä kappaleita ja idea jäi pyörimään mieleeni. Lopulta päädyin valitsemaan liudan erilaisia kappaleita. Osa niistä oli laulelmia, osa suomirokkia ja musikaaleja. Kaikki kappaleet päätyivät olemaan suomenkielisiä, jotta tarina kulkisi mahdollisimman luonnollisesti niiden aikana. Kappaleita valitessani pohdin myös jo tulevaa orkestraatiota ja päätin tehdä esitetyistä kappaleista mahdollisimman akustisia. Valitsin tutkintoni yhteensä 10 kappaletta, joista yksi oli instrumentaali. Kappaleet, jotka valitsin olivat One Perfect Moment, musikaalista Bring it On; a Lovely Night musikaalielokuvasta La La Land; Look at me, musikaalista Hiljaiset sillat; Oot kaikki mulle, musikaalista Häräntappose; laulelma Eilen kun mä tiennyt en; Elämän nälkä- Pave Maijanen; laulelma Yö

väistyy sekä Gabriellan laulu musikaalista Niin kuin taivaassa. Valitsin kappaleet juonen perusteella ja sen mukaan, kuinka hyvin ne sopivat omalle lauluäänelle, tarinankerrontaan ja orkestraatioon. Jokainen kappale vie tarinaa eteenpäin ja tulkinta on etusijalla. Valitsin myös musikaaliin tärkeimmän kappaleen. Kappale Yö väistyy valikoitui produktioni tietynlaiseksi punaiseksi langaksi, joka esiintyi koko produktion ajan pienissä määrin ja kehittyi loppua kohden suuremmaksi esitykseksi.

Halusin esittää tutkintoni Satamakadun salissa, joka on akustiikaltaan erittäin kaikuva paikka. Sinne ei siis sopisi ns. raskaampi musiikki. Tämä vaikutti näin ollen tutkintoni orkestraatioon.

Orkestraatio on merkittävä asia neliosajuutta vaativissa esityksissä.

Valitsemani instrumentit olivat sello, piano, kitara, klarinetti ja kaho. Soitan myös itse viulua tutkinnossa. Kappaleet, juoni, orkestraatio vaikuttivat toisiinsa suuresti. Soitinvalintoihin vaikutti merkittävästi myös se, että halusin esiintyjieni olevan neliosajia eli näyttelijöitä, joilta löytyy taidot laulun lisäksi toisen instrumentin soittamisesta erinomaisesti. Kaikki esiintyjät, jotka päätyivät produktion valitsin juuri heidän moniosajuutensa johdosta ja jokainen myös laulaa soittamisen lisäksi tutkinnossani. Yksi syy valita tällainen produktio, oli myös mahdollisuus päästä esittelemään opiskelijoidemme niitä taitoja, jotka helposti jäävät unohtumaan muiden taitojen alle.

Neliosajuutta ja laulun, näyttelemisen ja soittamisen yhdistäminen näkyy vahvinten produktion pääkappaleessa Yö väistyy. Kappale sijoittui tutkinnon loppupuolelle ja kohtauksessa roolihahmot Emil ja Maria laulavat, soittavat ja näyttelevät yhtä aikaa. Emil soittaa pianoa ja laulaa yhtä aikaa, ja minä soitan viulua ja laulan. Tämän lisäksi muut soittavat omia instrumenttejaan ja säestävät parin duettoa. Valitsin kappaleen sen vuoksi, että se toimii hyvin viulua ja pianoa soittaessa ja kappaleen sanat sopivat täydellisesti musikaalin juoneen. Sitä on helppo soittaa ja laulaa samaan aikaan ja se on sävellajiltaan sopiva sekä tenorille, että sopraanolle. Kappale on myös itselleni todella rakas ja merkittävä. Vaikka musikaalissa ei ole ollenkaan kohtausta, jossa tanssisin ja soittaisin yhtä aikaa, tiedän että se on mahdollista ja tulen tekemään niin tulevaisuudessa. Neliosajuus näkyy produktiossa niin, että näyttelijät tekevät näitä kaikkia neljää asiaa jossain kohtaa produktiota.

Tiedostaen loppututkintoa tekemiseen vaadittavan työn määrän, päätin myös hyvissä ajoin, että en itse tee kaikkea. Sain tutkintoni mukaan sekä ääni-, että

valosuunnittelijan ja valosuunnittelijalle assistentin. Ystäväni Veeti Laasila päätyi myös tulemaan ohjaajaksi produktion. Sovitustyötä en myöskään tehnyt itse. En tehnyt ollenkaan orkestraatioita kappaleisiin, vaan pyysin sävellyspuolen opiskelijaa Erke Eriksonia toimimaan sovittajana suurimpaan osasta kappaleita. Tulevana musiikkiteatterin ammattilaisena tiedostan, että teatterissa kenenkään ei tarvitse tehdä kaikkea yksin ja on tärkeää osata pyytää apua ja jakaa tehtäviä muille. Tiedostin, että näin suuri urakka vaatisi minulta paljon voimavaroja ja lisäkäden saaminen helpotti työskentelyä.

6 POHDINTA

Neliosaajuus on asia, jota kohti olen kurkotellut koko opiskeluaikani TAMK:issa ja päätin ensimmäisenä opiskeluvuoteni, että valmistuessani lähdän täältä varmuudella siitä, että olen neliosaaja.

Neliosaajuus edustaa Suomalaisen musiikkiteatterin tulevaisuutta ja siinä näkyy monia elementtejä, jotka ovat vasta saapumassa Suomeen maailmalta. Workshop- kulttuuri on vahvasti osa neliosaajuutta ja Suomessa se on vasta saamassa tuulta siipiensä alle teatterikentällä. Jotta uutta, kiinnostavaa, rohkeaa ja rajoja rikkovia teoksia syntyisi lisää, tarvitaan lisää workshop- työskentelyä. On myös tärkeää mainita, että jos halutaan luoda Suomessa enemmän neliosaajuutta vaativia teoksia, tällaisia mestarikursseja ja opetusta tulisi lisätä alan koulutusohjelmiin.

Minulla on unelmana päästä tekemään tulevaisuudessa töitä näyttelijänä mahdollisimman monipuolisesti. Lähestyvä freelancerin arki tuo tullessaan paljon itsenäistä työskentelyä ja ammattitaidon ylläpitoa. Moniosaajuuden työstäminen tulee siis olemaan aktiivista treenaamista, sekä erilaisten produktioiden, että itsenäisen harjoittelun muodossa. Tavoitteenani on tehdä töitä näyttelijänä, muusikkona, laulajana ja esiintyjänä erikseenkin. Haaveilen myös urasta pedagogisella puolella ja siitä, että pystyisin valjastamaan kokemustani musikaaliartistina myös muille. Olen 24- vuotiaana vielä urani alkuvaiheessa ja on tärkeää tiedostaa omat tavoitteensa uran kannalta jo tässä vaiheessa valmistumisen kynnyksellä. Suurin tavoitteeni on päästä työskentelemään poikkitaiteellisesti ja monissa eri työtehtävissä tulevaisuudessa, sekä pitää uteliaisuus ja uuden oppimisen riemu mukana aina. Haluan luoda lisää omia projekteja ja tuoda niihin osaksi neliosaajuutta mahdollisimman paljon.

7 LÄHTEET

Nisbet, Ian, 2016. The Triple Threat is Dead; Long Live the Quadruple Threat!. Verkkosivu. Viitattu 12.2.2024 <https://www.iannisbet.com/blog/the-triple-threat-is-dead-long-live-the-quadruplethreat>

Harrison J, 2016. Actor- musicianship.

Ulriikka, H. muusikko. 2023. Sähköpostiviesti 13.11. 2023.

Scrivens, N. lehtori. 2024. Sähköpostiviesti 31.01.2024.

Hughes, Alan (2012). Performing Greek Comedy. New York: Cambridge University Press

Springfels, Mary,2005. Music in Shakespeare's Plays. Encyclopedia Britannica, 2024,

Joan Littlewood and the People's Theatre, BBC Radio 4, 2014

Mountview, BA (HONS) Performance- Actor musicianship; Verkkosivu. Viitattu 12.2.2024.<https://www.mountview.org.uk/courses/course/ba-hons-performanceactor-musicianship/>

School of Rock Tampereen työväenteatteri. Viitattu 20.3.2024.

<https://tnt-teatteri.fi/program/school-of-rock/>

Cabaret Turun kaupunginteatteri. Viitattu 15.2.2024.

<https://tkteatteri.fi/ohjelmisto/esitykset/cabaret/>

Once Lilla teatern. Viitattu 12.2.2024 <https://hkt.fi/esitykset/succemusikalen-once-pa-lilla-teatern-med-emmaklingenberg-och-tuukka-leppanen/>

School of Rock Tampereen työväenteatteri. Viitattu 20.3.2024.

<https://tnt-teatteri.fi/program/school-of-rock/>

Striking 12 Helsingin kaupunginteatteri. Viitattu 10.2.2024.

<https://hkt.fi/esitykset/striking-12/>

Minna Craucher Espoon teatteri. Viitattu 14.3.2024.

<https://espoonteatteri.fi/uutiset/minna-craucher-kenen-totuus-voittaa/>